

26. 9. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdo je to veřejná instituce II

Nedávno zde na portálu vyšel článek[1] o aktuálním nálezu Ústavního soudu[2], který potvrdil, že na společnost ČEZ, a.s. je nutné nahlížet ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím spíše jako na soukromou obchodní korporaci a nikoliv veřejnou instituci. Shodou okolností několik týdnů po tomto přelomovém rozhodnutí přichází Nejvyšší správní soud (dále i jen "NSS[3]") s rozřešením podobné kauzy, která se týkala politické strany a otázky, nakolik by měla mít veřejnost možnost být o jejím fungování podrobněji informována. Výše zmíněnou kauzou ČEZ pak byl Nejvyšší správní soud při nejnovějším rozhodování přímo inspirován[4].

Předmětný rozsudek ve sp. zn. 6 As 43/2017 ze dne 3. srpna 2017[5] se týká sporu právníka Mgr. Michala Kincla s Komunistickou stranou Čech a Moravy (dále jen "KSČM"), kdy chtěl Mgr. Kincl podle zákona č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, zjistit, kolik členů má ke dni 11. března 2013 místní buňka KSČM v Brně-Bohunicích, dále jaký je počet členů této strany k tomuto datu v celém Brně a v celé České republice. Spor se již v minulosti dostal k NSS a ten ho tehdy vrátil k novému projednání a Městský soud v Praze žalobu Mgr. Kincla zamítl. Tentokrát byl průběh jiný a NSS rozsudek Městského soudu ze dne 31. ledna 2017 zrušil.

Nejvyšší správní soud úvodem zmiňuje, že je nutné důkladně posoudit, zda lze politickou stranu považovat za veřejnou instituci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť od tohoto posouzení se bude posléze odvíjet nejen případná informační povinnost ale vůbec pravomoc správních soudů o žalobě stěžovatele vůbec rozhodnout. Posléze NSS zmiňuje známé provázané rozhodnutí ve věci Letiště Praha[6], Teplárna České Budějovice, a.s.[7], Sportovní areály města Kladna s.r.o.[8] a jak je již výše zmíněno, bylo argumentováno i novým rozhodnutím ve věci ČEZ, kde Ústavní soud podrobil soudobou judikaturu Nejvyššího správního soudu kritice a podrobněji specifikoval, že z článku 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen "LZPS") plyne povinnost poskytovat informace pouze státním orgánům a orgánům územní samosprávy, tedy výlučně subjektům veřejnoprávním. Pokud bude tato povinnost vztažena i na fyzické nebo právnické osoby, které netvoří veřejnou moc, tak toto nesmí vést k ústavně nepřijatelnému zásahu do jejich základních práv a svobod.

V pokračování své argumentace rozebírá NSS otázku vzniku politické strany, která se bez ingerence ze strany státu neobejde, nicméně stát zde plní zejména evidenční roli. Stát samozřejmě může v zákonem vymezených případech politickou stranu rozpustit a vyvolat tím její zánik, nicméně dominují zde soukromoprávní prvky. Klíčový úkol spatřuje NSS ve vymezení účelu politické strany, která je na jednu stranu prostředkem realizace práva občanů sdružovat se v politických stranách[9] a práva účastnit se na správě věcí veřejných[10], ale také představují základ politického systému ČR a prvek základního procesu zastupitelské demokracie, přičemž na existenci a fungování systému

politických stran je bezpochyby veřejný zájem.

V průměru tedy nenašel Nejvyšší správní soud kromě státního dohledu nad činností politických stran žádný výraznější veřejnoprávní prvek a tedy politická strana nenaplnuje znaky veřejné instituce ve smyslu § 2(1) zákona o svobodném přístupu k informacím a proto nemůže být subjektem povinným poskytovat podle tohoto zákona informace. Dále bylo zdůrazněno, že v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím je třeba rozlišovat mezi "povinným subjektem" a "příjemce veřejných prostředků", neboť pouhý fakt, že subjekt přijímá veřejné prostředky nemusí nutně znamenat, že je povinen poskytovat informace o své činnosti.

Resumé tedy bylo, že KSČM není veřejnou institucí a tedy není povinna poskytovat informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Je nicméně možné tuto informační povinnost pro politické strany v budoucnu zákonem rozšířit, vždy však způsobem, který bude dostatečně jasný, určitý a předvídatelný.

Mgr. Jan Metelka, LL.M.

[DLA Piper Prague LLP, organizační složka](#)

Panská 854/2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 817 111
e-mail: prague@dlapiper.com

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] V odstavci 34 Rozsudku se na náleží ÚS ve sp. zn. IV. ÚS 1146/16 ve věci ČEZ Nejvyšší správní soud přímo odkazuje

[5] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[6] náleží I. ÚS 260/06

[7] rozsudky ze dne 20. června 2013, č. j. 9 As 137/2012 - 52 a ze dne 28. března 2013, č. j. 9 As 60/2012 - 62

[8] rozsudek ze dne 24. listopadu 2016, č. j. 9 As 205/2016 - 29

[9] Dle čl. 20 LZPS

[10] Dle čl. 21 LZPS

Další články:

- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)